

**Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyi
Azərbaycan Universiteti**

**5310.01 “Dünya iqtisadiyyatı” ixtisası üzrə doktorantura pilləsində İxtisas
imtahanı proqramı**

Tərtib edən: baş müəllim E. Q. Cəfərov

Bakı-2019

5310.01 – “Dünya iqtisadiyyatı” ixtisası üzrə ixtisas imtahanı üçün nəzərdə tutulmuş proqram tədris prosesində keçirilmiş “Dünya iqtisadiyyatı”, “Beynəlxalq iqtisadiyyat”, “Beynəlxalq iqtisadi münasibətlər”, “Xarici-iqtisadi siyasət”, “Beynəlxalq kommertiya işi” fənlərinin tədris proqramları əsasında tərtib edilmişdir.

Beynəlxalq iqtisadiyyat və dünya təsərrüfatının nəzəri məsələləri.

Dünya iqtisadiyyatının formalaşması və inkişafı mərhələləri. Dünya iqtisadiyyatının subyektləri. Dünya iqtisadiyyatının sahə ərazi və təkrar istehsal strukturu. Dünya iqtisadiyyatının resurs potensialı. Beynəlxalq miqrasiya və onun sosial-iqtisadi nəticələri. Azərbaycan dünya təsərrüfatının subyekt kimi. Qloballaşma prosesinin amilləri və hərəkətverici qüvvələri. Dünya bazarının konyukturası və onu müəyyən edən amillər. Dünyanın müxtəlif regionlarında kommunikasiya və logistika problemləri. Dünya regionları üzrə beynəlxalq rəqabətqabiliyyətlilik problemləri. Dünya ölkələrinin təsnifatı. Dünya iqtisadi sisteminə dair əsas nəzəriyyələr. Dünya ölkələrinin iqtisadi inkişaf göstəriciləri.

Beynəlxalq iqtisadi münasibətlər, beynəlxalq ticarət və xarici iqtisadi siyasət.

Beynəlxalq iqtisadi rəqabət və inkişaf problemləri. Beynəlxalq inteqrasiya proseslərinin mahiyyəti və inkişaf istiqamətləri. Regional iqtisadi inteqrasiyanı müəyyən edən amillər. Müasir mərhələdə Avropa İttifaqının problemləri və perspektivləri. Dünya iqtisadiyyatında azad iqtisadi zonalar: xüsusi və ofşor zonalar. Yeni sənaye ölkələrinin inkişaf xüsusiyyətləri. İEOÖ-in sənayeləşmə modelləri. Azərbaycanın regional inteqrasiya birliklərində iştirakının əsas problemləri. Beynəlxalq əmək bölgüsünün dərinləşməsi və dünyanın yeni iqtisadi sərhədlərinin formalaşması.

Dünya ticarətinin struktur problemləri. Dünya ticarətini tənzimləyən beynəlxalq təşkilatlar və dövlətlər. Müasir ticarət strategiyaları. Beynəlxalq iqtisadi əlaqələrin milli modelinin inkişaf səviyyəsi. Beynəlxalq rəqabətqabiliyyətlilik nəzəriyyələri. Dünya ticarətinin struktur problemləri. İxracönlü sənayeləşmə. Xidmət sferasının artımı və diversifikasiyası problemləri. Dünya iqtisadiyyatında xidmət sferasının inkişaf xüsusiyyətləri.

Xarici ticarət siyasəti. Müqayisəli üstünlük nəzəriyyəsi və müasir reallıqlar. Azərbaycanın xarici-ticarət siyasətinin əsas prioritetləri. Nəqliyyat və energetika layihələrinin reallaşdırılmasında Azərbaycanın yeri və rolu.

Dünyanın müasir maliyyə böhranının İEO-rə təsiri. Regional maliyyə mərkəzlərinin formalaşmasının zəruriliyi və istiqamətləri. Kapitalın beynəlxalq hərəkətinin tənzimlənməsi metodları. Azərbaycan Respublikası kapitalının beynəlxalq hərəkəti müstəvisində.

Maliyyə bazarının qloballaşması və transmilli bankların güclənməsi prosesi.

İEÖ və xarici borc problemləri. Beynəlxalq iqtisadi əlaqələrin institusional istiqaməti: beynəlxalq təsərrüfat sisteminin ümumiqtisadi maketi. Beynəlxalq iqtisadi rəqabət və inkişaf problemləri. Dünya bazarının institusional strukturu.

Beynəlxalq kapital bazarında kredit resurslarının yerləşdirilməsi. İdxal və ixracda valyuta əməliyyatları və valyuta nəzarəti. Azərbaycan iqtisadiyyatına xarici bir başa və ya portfel investisiya yatırılmasının üstünlükləri və çətinlikləri.

Dünya iqtisadi sisteminin əsas konsepsiyaları. Dünya iqtisadiyyatında mərkəz və əyalət problemi. Qeyri-bərabər inkişaf. BMT sisteminə daxil olan beynəlxalq iqtisadi təşkilatlar. Dünya iqtisadiyyatının proqnozlaşdırılma metodları. Ekoiqtisadiyyat: davamlı inkişaf problemləri.

Ədəbiyyat

- 1.E.M.Hacızadə “Dünya iqtisadiyyatı və Azərbaycan” (dərslük). Bakı 2018
- 2.F.R.Mirişli “Dünya iqtisadiyyatı” (dərslük rus dilindən tərcümə). Bakı 2015
- 3.E.Q.Koçetov “Geoiqtisadiyyat” (dərslük rus dilindən tərcümə). Bakı 2010
4. D.Vəliyev, A.Əsədəov Beynəlxalq iqtisadiyyat. Bakı 2014
5. В.Е. Рыбалкин Международные экономические отношения. М.2015